

Eric Chevillard

Zgaziti **Nisarda**

S francuskog prevela

Maja Zorica

SysPrint

Zagreb, ožujak 2010.

NASLOV IZVORNIKA

Eric Chevillard

Demolir Nisard

© Editions de Minuit, 2006.

Published by arrangement with Literary Agency "Agence de l'Est".

UREDNIK

Marinko Koščec

LEKTORICA

Branka Savić

GRAFIČKA PRIPREMA

Tomislav Stanojević

ZA NAKLADNIKA: Robert Šipek

NAKLADNIK: SysPrint d.o.o., p.p. 84, 10020 Zagreb

Tel. (01) 655 8740 • Fax (01) 655 8741

E-mail: info@sysprint.hr

ISBN 978-953-232-300-9

*CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 732761*

KOMPJUTORSKI SLOG: SysPrint d.o.o., Zagreb

TISAK I UVEZ: Tiskara Kolarić

Prema Désiréu Nisardu, neminovna propast francuske književnosti započela je krajem 17. stoljeća i Bossuetovom smrću, kako je to objavio 1835. godine, što jasno govori i koliko se situacija zacijelo s vremenom pogoršala, što jasno govori i koliko bi se zgrazio nad ovim djelom, napisanim početkom 21. stoljeća. I ono zacijelo neće biti napisano u stilu latinskih klasika koji su mu prirasli srcu, ali taj bi nedostatak bio tek izgovor na koji bi se pozivao taj licemjerni Nisard, kako bi opravdao vlastiti prezir, ne budimo naivni. Ne treba silna pronicavost da se nasluti stvarni razlog njegove mržnje. Tko je naime glavna meta ovoga pamfleta? Sam Désiré Nisard, koji se zbog toga doista kaje. Mi bismo se kajali i zbog manje stvari. Jer namjera je autora ovih stranica jasna i odvažno najavljena: riječ je o tome da se uništi Désiré Nisard, i onda će djelo biti dovršeno. Zaklinjem vam se. Nahuškat ću svoje pse na njega, pustiti svoje sokolove na njega, opustošit ću njegove voćnjake, zlostavljati mu obitelj, čujete li me? Zgazit ću Désiréa Nisarda.

Neobičan plan, kaže mi Métilde, a zatim želi saznati tko je Désiré Nisard, kao da ta osoba zaslužuje da se za njega zanimaju. Eksplodirao sam: Désiré Nisard? Jedva da znamo tko je on, i usto nikoga nije briga.

Ta tko se zove Nisard? Désiré Nisard? Jean-Marie-Napoléon-Désiré Nisard? Métilde, pažljivo slušaj, ponavljam: Jean-Marie-Napoléon-Désiré Nisard. Ta tko se tako zove? Čini mi se da to dobro opisuje tog tipa. Tko se tako zove, osim upravo, i kao slučajno, Jean-Marie-Napoléon-Désiré Nisard? Naravno, njegovo ime ne kazuje

sve o tom jadnom lakrdijašu. Ali, već možemo posve mirno primiti da Désiré Nisard nije najslavniji Napoleon.

Nije zabranjeno niti, u *Velikom općem rječniku 19. stoljeća* Pierrea Laroussea, zaviriti u članak koji je napisan dok je stari prdonja još bio živ, koji je utoliko dragocjeniji kao dokument što potječe iz pera izravnog svjedoka djelovanja nekoga nazvanog **NISARD** (*Jean-Marie-Napoléon-Désiré*), francuski kritičar koji se rodio u Châtillon-sur-Seine (Côte d`or) 1806. godine. Kao učenik *Svete Barbare*, Nisard je ušao u novinarstvo čim je završio studij i tako je dokazao da novinarstvo vodi prema svemu ako se iz njega iziđe, što je bio silno popularan aksiom u doba Srpanjske monarhije. Započevši u novinama *Journal des débats* i *National*, uspio je postati zastupnikom u Parlamentu, ravnateljem *École normale* i akademikom. Larousse, kako možemo ustanoviti, primjećuje neugodnu šutnju koja obavija Désiréovo djetinjstvo, što služi na čast leksikografu čijoj ćemo se plemenitosti i dobrome srcu, kao i osjećaju za mjeru u svim stvarima, imati prilike diviti još mnogo puta, jer mali je Nisard bio dosadno, plačljivo, podmuklo, hirovito, neodlučno, bojažljivo derište, ono je rukavima brisalo šmrklje koje je neumorno stvarao njegov smiješni nos, što je bila grozna navika koju je sačuvao, kako kažu, i u zrelijim godinama, usprkos pokudama roditelja kojima su dvojica drugih sinova, Charles i Auguste, istodobno pružali samo zadovoljstvo. "Moj je otac *bio dobar čovjek, beskrajno čestit, i sva su mu djela bila plod vrline*", priznao je Nisard u poznoj dobi, i njegova je majka također bila doista dobra žena bez trunke zlobe u sebi. Ime koje je odabrala za dijete govori dovoljno o tome koliko su ga željeli¹. Usprkos tome, kržljivo je novorođenče, koje je pomalo plivalo u odjeći pletenoj za snažnijeg dječaka, neprestano prljalo pelene i povraćalo mlijeko, potrošivši, u prvim mjesecima života, ostatak vremena na plakanje, a dječak ni kasnije nije prezreo nijedno zvučno očitovanje koje spada u registar žalopjki.

Désiré, zločesta tužibaba, dobar učenik zbog nedostatka mašte i urođene podložnosti, usto obdaren fenomenalnim pamćenjem kak-

1 Fr. *désirer*: željeti, žudjeti (ova i sve ostale bilješke su prevoditeljčine).

vo je svojstveno siromašnima duhom, kojima je mozak srodan mahovinama i spužvama, podnosi zadirkivanje drugova, ali hrabro uzvraća milo za drago, gnječeći šakom bubamare i mrave koji mu se nađu na putu. Ipak, u njegovoj se suhoj i pepeljastoj kosi ušješća kao kod kuće.

Ali kako ti to sve znaš? pita me Métilde. A dovoljno je pročitati tek nekoliko redaka tog strašnog licemjera kako bismo sve saznali o njemu i pogodili odakle dolazi, iz kojeg je trulog jaja, iz kojeg nesretnog djetinjstva nastao. Ali Métilde zacijelo ima pametnijeg posla nego slati knjižničara da iz prašnjavih arhiva zavučeni u stražnje prostorije knjižnice iskopa četiri sveska Nisardove *Povijesti francuske književnosti*, stranica slijepljenih od vlage i stoljetne ravnodušnosti čitateljstva, te dopustiti da zbog tih stranica zalud prođe nekoliko sati njene mladosti i njene zamamne ljepote. Kako bih patio kada bih znao da je Métilde napola utonula u tu baruštinu! Métilde, zatočenica sivoga blata tih svezaka i Nisarda, koji u dnu gmiže kao kakav sluzavi gmaz, ovijajući se oko njenih gležanja, Nisard, skutren u šupljini svoga savršeno praznog djela, tužna papirnatog tijesta, vrebajući svoj mladoliki plijen, nakon desetljeća gorke samoće koju jedva da je poremetio sumnjivi posjet nekolicine užurbanih sveučilištaraca u potrazi za kakvom referencom za fusnotu, Nisard, izvaljen u svojem mulju, iznenada je ugledao ružičasto Métildeino stopalo, i na njega je priljubio svoje mlohave usne, Nisard, čiju sam skrivenu gnusobu oduvijek slutio, koji ovoga puta nije mogao sakriti svoju narav i obuzdati se nakon tako duge apstinencije, bacio se na nju pljučkajući, luđačkog pogleda, poput zvijeri.

Ako Nisard takne Métilde, ne odgovaram za svoje postupke. Vidimo se sutra u zoru na sumornoj ravnicu kod Waterlooa, Napoléone Nisard! Naučit ćeš što znači mučki umrijeti, tisuću puta, budući da ti, izgleda, tvoja osobna smrt nije bila dovoljna, smrt koja je oslobodila svijet tvoje nesnosne prisutnosti, imam još devetsto devedeset devet načina da te ubijem, želiš li da ih nabrojim? Neki uključuju divovske lignje ili čegrтуše, za neke je potreban tek oštar

djevojački nokat ili točno prstohvat stakla. Postoji jedna smrt koja mi je osobito draga, koja je pomalo spora, vidjet ćeš, u kojoj je krvnik štakor. Ako Nisard takne Métilde, skupit ću njegov pepeo pomiješan sa zemljom, rukama ću oblikovati strašnu masku, iskrivljenu od užasa, i skuhat ću ga – eto kakvo će biti nasljeđe Désiréa Nisarda. A ako ostane nekoliko dugih ili kratkih kostiju u razvaljenom lijesu, znat ću ih dobro namazati mašću, kako bi se psi lutalice ponovno počeli zanimati za njih. A šačica sakupljenih zubi, kunem se da ću iznaći načina da ih ponovno nagnam da grozno škruću. Nisard, mračna spodobo, odmah pusti moju ženu! Nisard, ugrist ću te, sasjeći ću te na komadiće, na kockice, na trake. Nisi me se još riješio.

“Uvjeren da bi književnost trebala biti disciplina kojom bismo potpomogli održavanje kućanstva, vjeru, domovinske zakone, u našim sam velikim piscima manje tražio vještinu umjetnika nego autoritet suca koji sudi o djelima i mislima, manje ono što ih čini čudesnim bićima no ono zbog čega nas u svemu mogu savjetovati i miješati nam se u život, kao učitelji koje volimo i slušamo”, izjavio je, primjerice, Désiré Nisard. Ako želi učitelj, naći ću mu ja jednoga, bez brige. Morat će puzati. Voliš bič, ha, Nisarde? Slutio sam neku gadost te vrste. Predeš pod mojim pandžama, je li? Tvoji tihi krici su krici užitka. Onda ću se ozbiljnije naoružati. Ipak postoje sječiva koja oslobađaju od jasnih uživanja.

Ne bih odbio malu pomoć. Pridružite mi se. Udružimo se. Nasrni-mo, nas desetorica ili dvadesetorica, Nisardu na leđa. Pomozite mi, barem dvojica. Držat ćete ga, a ja ću ga udarati. Udarat ću ga šakom u trbuh, nogom u lice. Ciljat ću u donji dio Nisardova tijela, jer ta se životinja već preobilno razmnožila. Vrijeme je da se zaustavi to potomstvo, da usahne taj sok u kojem sve vrvi od morbidnih čimbenika širenja Nisarda, koji su nalik punoglavcima u mulju, i koji se iz njega izljevaju na mahove kao krv. Zavijmo ovu ranu. Sašijmo je metalnim kablom. Zavarimo. Rodilo se već odveć sinova, koji su se proširili svijetom. Bilo bi iluzorno misliti da ćemo ih sve uloviti i ubiti. Ali, imamo autora ovoga zločina protiv čovječnosti. Imamo

onoga tko je odgovoran za ovo veliko zlo. Imamo Désiréa Nisarda. On je mrtav čovjek. Neka od nas ne očekuje nikakvu milost. Sveti Désiré bit će kamenovan, oguljen, predan lavovima. Zatim ćemo, prijatelji moji, svake godine vjerno obilježavati njegovu žrtvu orgijastičkim svetkovinama i pomamnim karnevalima. Dobro ga držite. Oh, kako je ponekad dobro udarati. Pri svakom udarcu, čovječuljak se mrvli. Sada više nije nerazumno sanjati o knjizi bez Nisarda.

Knjizi u koju bismo se mogli povući, kao u park, kao na proplanak, kao na Mjesec, pobjeći od buke i kolanja priča, vječnih priča koje uvijek iznova započinju, i od autoriteta onih koji sude o našim djelima i mislima, kao na opustjelu ravnici dan nakon nestanka dinosaura, ondje bismo našli prostor za počinak, za spokoj, prostor bez Boga, čak i bez ikakve druge glave koju bi trebalo promatrati – ili bi se samo nakratko pojavilo karikaturalno lice sa šeširom prolaznika koji bi se ubrzo umorio od podizanja stare kape iz prašine, te se ne bi zadržao u našem društvu – bez ikakve mehanike uzroka i posljedica koja ne bi uhvatila ni metalnu potkovicu ispod naših ojačanih đonova, bez ikakve napetosti koja bi u nama pobudila varljivo zanimanje za beznačajne zagonetke, koje su doista toliko nezanimljive da njihovo rješenje ražalosti poput prevare, poput neodržana obećanja, poput žene od pijeska, bila bi to, naravno, još jedna knjiga, ali u kojoj se ništa ne bi događalo kao u drugim knjigama, knjiga bez Nisarda, knjiga koja bi možda bila napisana samo zato da zauzme mjesto i brani taj prostor suprotstavljajući se drugim knjigama, koje bi ga inače brzo prenatrpale, spriječila bi da se u njega umetne knjiga nalik drugim knjigama, sa svojim malim, učinkovitim sustavom, svojim malim pletivom, koja odmah postaje djelo koje počinje, od prve stranice, s tisuću krojačica koje su se bacile na posao, s tisuću mrava radnika, i umorna od života koji se toliko puta ponavlja, vječna priča koja uvijek iznova počinje, smrt na djelu, knjiga u kojoj bi nepoželjnome Nisardu nedostajalo zračka, gdje bi zajedno s njime usahli primjeri iz kućanstva, vjere, domovinskih zakona, gdje bi se utopile bezbrojne stvari, gdje bi sve nestalo.

Knjiga s praznim stranicama ne bi nas zadovoljila, ona bi željela biti ispunjena slijeva nadesno i od vrha do dna kao školska bilježnica – i sve bi se ponovno shvatilo, opravdalo – ili bi pisce neprestano dovodilo u iskušenje. Bilo da je oni samo vide, bilo da je diraju, i oni bi osjetili kako se u njima miču, kao sinovi kojima se žuri da dođu na ovaj svijet, njihovi glavni organi: evo, njihova se lijepa duša prepušta, njihova se inteligencija uzbuđuje, a evo napose i njihove mašte, njihove živahne mašte, užurbano skuplja uspomene. No, ova knjiga, barem u prostoru koji će osloboditi kako bi se u njega upisala, želi umaknuti njihovoj kontroli, njihovoj vlasti, njihovoj strasti za smislom, njihovom smislu za pojedinosti, ispravnosti njihovih opisa – ne čini li nam se katkada da promatramo svijet kroz prozor? – njihovom umijeću pripovijedanja. A ne, ovaj put ne želimo kročiti u taj hodnik, u taj tunel, ovaj put ne želimo glavu, zapešće i šaku staviti u te petlje. Ovaj put nećemo dopustiti da nas uhvate u te zamke, u te varke. Mi smo i previše umilno igrali igru. Kako li smo samo bili pokorni! I oduševljeno pristajali na svaku novu pustolovinu. Hodat ćete na dvije noge, pa makar kao primjer drugima. No dobro, svi ili gotovo svi su poslušali. Osvrnite se oko sebe, ako ne vjerujete. A što se tih nogu tiče, svatko će njima micati na isti način i uvijek da bi otišao na drugo mjesto. Taj ritmički korak odzvanja cijelim planetom. Hoćemo li imati tanak nos, budući da nas naši učitelji, koje volimo i slušamo, neprestano vuku za njega? I jesu li nam se koljena tako zaoblila jer se toliko taru o druga koljena u velikom ljudskom valu gdje se sudaraju i lubanje, miješajući se kao obluci? Ova bi knjiga bez Nisarda bila prilika da napokon uživamo u sretnoj samoći.

Neumoljivost i poštenje tek su jakna i gaćice službene odore Désiréa Nisarda. Zbilja nema svestranijeg tipa od njega. Na gipkosti njegove kraljeznice zavide mu bjelouške i golaći koji pužu pod Louis-Philippeom. Nakon što je podržavao vladu ovog posljednjeg, prešao je na stranu liberala, tih prevrtljivaca kojima će pripadati cijeloga života, slijedeći čist i čvrst ideal koji se posve stopio s osob-

nom ambicijom i žudnjom za počastima te podle ulizice koja će se uspjeti održati u svim režimima: zacijelo je imao dovoljno ulja u svojim uljanicama da podmaže sve pariške vjetrokaze. Mislite li da je to učinio? A ne! Sve je otišlo na njegovu guzicu! Larousse ovim riječima dopunjava Nisardov portret: *U književnosti je jednako iskreno stao pod stijeg fantastičara i objavio kratki opsceni roman, Le Convoi de la laitière (Pogreb mljekarice) (1831., in octavo), koji je nakon toga mudrozbornom kritičaru i akademiku priskrbio mnogo neprospavanih noći. Pogreb mljekarice se ne može pronaći: torde da je Nisard proveo jedan dio života u potrazi za primjercima ove knjige kako bi ih uništio. Na ovom mjestu, dva proturječna žaljenja istodobno nam paraju srce.*

S jedne strane žalimo što ne možemo pročitati *Pogreb mljekarice*. Čini se da je Nisard doista uspio uništiti sve tiskane primjerke. Nitko ne spominje ovaj naslov u katalozima najprestižnijih biblioteka. Bez imalo grižnje savjesti priznajem da nisam sve prevrnuo da bih je pronašao. Postoje plaže na kojima se možemo ispružiti, lule koje se mogu popuštiti, i tisuću drugih stvari koje se još mogu sutra učiniti prije no što se bacimo u beskonačnu potragu za tom kantom za mlijeko. Ali, pročitali bismo raskalašenu Nisardovu priču da nam padne u ruke, rado bismo je preletjeli, premda se lako dade naslutiti njezina bljutavost – jedina originalnost kojom strši iz mora erotске književnosti – sudeći po sljedećim njegovim djelima, čija ništavnost baca u očaj. I možda će onda, govorim sam sebi, kada uništim Nisarda, biti okončana i ona noćna mora o uništenju koja čovjeka pohodi u samoj srži, ili dakle u ispraznosti njegovih užitaka. Naravno, Désiré Nisard vlada klasičnom francuskom prozom, ali on broji taktove i korake, on tehnički vlada samo površinom, bez duha tumači glazbu koju su drugi napisali: ni najljepša koža s bubnja ne proizvodi zvuk, ako je napeta na panju.

Naslov Nisardove besramne knjižice nam dovoljno govori o skučenosti njegove mašte: i njegov libido u njemu pobuđuje tek jadne, banalne maštarije. Ta postoji li područje u kojem bi se Désiré, oslobođen svake prinude i svakog utjecaja, malo opustio, među ruševinama

svojih dogmi i leševima svojih učitelja, skačući na svoje gipke noge, hvatajući se u zraku za svoju frulu? Njegova je mljekarica s mliječnim ramenima, mliječnim grudima, bedrima mekima poput vrhnja, s guzovima od maslaca, neminovno onaj kravlji sir koji oživljava toliko voljenu Nisardovu dojlju, poštenu ženu čija je neobična hipertrofija dojki, koja je ipak bila pomalo nezgodna za sve aktivnosti koje nisu pridavale glavnu ulogu tim veličanstvenim grudima, dugo vremena posve zaokupljala njegovu svijest budući da su, u maštarijama inhibiranog dječarca, euforičnu predodžbu žarko iščekivanog sisanja neopazice zamijenile turobnije vizije, i njegova je seksualnost zauvijek ostala obilježena tom pomutnjom: cijelog života, Désiré Nisard je mislio da muškarac ejakulira ukusno, hranjivo mlijeko koje je najprije popio iz grudi svoje ljubavnice, i njegove su se ljubavnice teškom mukom oslobađale te proždrljive mušterije koja im je sisala i grozničavo gnječila grudi. Kako je Nisard na poslijetku ipak uspio štrcnuti nekoliko mililitara sjemena, bio je uvjeren da sjeme kola od žene do muškarca, a zatim od muškarca do žene, i ništa ga nije moglo odvratiti od toga niti ga lišiti tajnoga straha od onoga dana kada će žene, kada izmisle sustav pumpi i cijevi koji bi im omogućio da bez seksualnog čina ipak začnu, iz svoje postelje istjerati naivca s dlakavim leđima i žutim stopalima koji se u nju od davnina uvaljivao. I kako su mu brojne profesionalke pokazale vrata čim bi ih počeo trljati na svoj osebujan način, često je bio uvjeren da je taj uređaj izmišljen i da on više nikada neće osjetiti sjajni užitek ljubavi. Onda bi se ukrcao na prvu kočiju za Châtillon-sur-Seine, plačući cijelim putem, i pohitao bi se još jenom skutriri na ogromnim grudima svoje dojlje. Toliko o *Pogrebu mljekarice*. Vidite da nije neophodno nabaviti knjigu kako bismo dokučili kukavnu zagonetku: prema tome, draže nam je ne znati pojedinosti zapleta, zar ne?

S druge strane, žalimo također što lucidnost koja ga je natjerala da traga za svim primjercima svoje vragolaste priče, kako bi ih uništio, nije obasjala tom istom hladnom i objektivnom svjetlošću cijeli njegov život: tako se brzo splete uže. Onda bi jednako uporno

nastojao izbrisati svaki svoj trag, brinući se da za sobom ne ostavi ništa što bi ljude moglo podsjetiti na njega, paleći zapisnike u koje mu je upisano ime, obilno koristeći gumice i šibice, redom brišući one koji su svjedočili njegovom životu, profesore, bratiće, susjede, stanodavce, ukratko, izvršavajući nezahvalnu zadaću koja je danas mene zapala – toliko bih pametnijih stvari mogao raditi! Primjer *Pogreba mljekarice* to dokazuje: tko je bolje od samoga Nisarda mogao zgaziti Nisarda i tko je bio u idealnijem položaju da u tome uspije? Poučen iskustvom i umoran od neprestanog vraćanja unatrag da ispravi vlastite greške, povuče svoje riječi i porekne svoje kobne inicijative, on bi se odrekao djelovanja, micanja, govora, najzad bi odustao i od života, za života pogodivši želje potomstva, poštedjevši me današnjeg mučnog posla da ga sam uništim, zbog čega bih mu na trenutak bio zahvalan – jer se nisam bojao uništenoga predmeta – na vjetru, lišću, neviđenoj ljepoti svijeta bez Nisarda.

Ali, što ti je taj tip točno učinio? pita me Métilde, koja me nika- da nije vidjela toliko nervoznog, i koja bi htjela da joj laganije ma- siram glavu, jer je sada čupam za kosu, i to je neugodno. Što mi je učinio? Pa valjda ne vjeruješ, Métilde, da nesnosna osoba kao što je Nisard može opterećivati osjetljivu pređu dana koji su čovječan- stvu odbrojani, a da je ne razdere, kako bi na nju upisao svoju pu- stolovinu. Još i danas snosimo posljedice tog toliko zlokobnog ži- vota, i priznat ćeš, na primjer, da naprasitost koju mi predbacuješ potječe isključivo od Nisarda. Métilde prihvaća moje pojašnjenje, i oprezno oslobađa glavu iz mojih ruku.

GAP (AP) – Lopova kojeg je u rujnu policija uhvatila na djelu pri pro- vali u trgovinu "Gap" (Hautes-Alpes), kada je pokušao ostati nepomičan i pretvarati se da je lutka, gradski je prekršajni sud u četvrtak uvečer osu- dio na šest mjeseci zatvora i 450 eura kazne.

Désirée N., koji je bio pod utjecajem alkohola, policija je brzo uočila jer nije uspio ostati nepomičan u svojoj pozi, a usto je nosio posve demodira- nu odjeću.

Nisarda zacijelo ne resi ugladenost, svaki njegov čin otkriva grubost i, čak i ako su laktovi ovog uredskog štakora hrapaviji no dlanovi, sigurno je da njegovi prsti ne osjećaju razliku između kabla i vezice. Prost, neotesan, glup tip, i ponosan na te odlike, uvijek ih ponosno pokazuje: Nisard hoda gazeći puža, gazeći tratinčicu. Poslušajmo njegov refren: *“Slava zlatnih stoljeća i beskrajna popularnost njihovih velikana zasnova se upravo na tome što su, budući da su podigli spomenike razumu, izbjegli hirove mašte. Oni su besmrtni, jer im je temelj ljudski razum, koji je nepromjenljiv; oni su obvezujući, jer, kao što nema intelektualnog reda izvan njihovoga primjera, nema ni materijalnog reda bez zakona.”*

Stvari jesu (onakve kakve jesu). Zahvalimo pjesniku koji nas to uči, i izrecitirajmo sada i mi pjesmu stvarnosti: u peršinu ima neizmjereno mnogo kalcija. Treba se odlučiti. Možete peršin prerezati na četiri dijela, isjeckati ga na sitne komadiće, ništa nećete promijeniti. Peršin je biljka puna minerala. Nedvojbeno smo katkad maštali o suprotnom. Ipak je bolje sačuvati prostor snova za vjerojatnije promjene kako ne bismo doživjeli bolna trijeznjenja. Nećemo ukloniti kalcij iz peršina. Nikada. Nećemo ga izvući iz njega. On je ondje, ondje će i ostati. Neizmjereno je mnogo kalcija u peršinu, ova tvrdnja ne priziva proturječje. Ne može biti govora čak niti o tome da je se ospori krajičkom usana: kao da udaramo šakama o zid. O tome se ne raspravlja. Vaše mišljenje o tome nikoga ne zanima i vaša se jadicovka gubi u plavetnilu. Molitve vam neće biti uslišene. Situacija je nepopravljivo zaglavljena. To što kalcij nalazimo i u bademima ili u endivijama nije nimalo utješno. Trebamo se zapitati ne povećava li to zapravo naš očaj. Hoćemo li to uvijek morati podnositi? Čini se da hoćemo. Vrtim stabljiku peršina između palca i kažiprsta, tako ga gnječim, trgam, od njega ubrzo ostaje tek vlažan zeleni otpadak: sav je kalcij u njemu. Kalcij je u peršinu kao neoboriva planina. Bedem. Vojska ne bi mogla ništa protiv njega. Bolje da se tome veselimo. Obožavajmo naše učitelje. Aleluja! Živio kalcij! Živio peršin! Živio kalcij u peršinu!